

HAUGEN BARNEHAGE AS

ÅRSPLAN 2019-2020

**Frihet til å springe så fort jeg makter
Frihet til å rope så høyt jeg vil
Frihet til å klatre helt til toppen
Da er det herlig å være til**

- Ukjent -

HAUGEN BARNEHAGE AS

INNHold:

Årsplanens funksjon	1
Verdigrunnlag	2
Adresse, telefonnummer og eierforhold, historie	3
Pedagogisk grunnsyn	4
Avdeling Løn	5
Avdeling Haugen	10
Avdeling Seke	14
Progresjon	19
Kalender 2019-2020	21
Satsningsområde natur og friluftsliv	23
Dokumentasjon og vurdering	24
Foreldresamarbeid	25
Måltid	26
Sosial kompetanse	27
Omsorg	28
Lek, læring og danning	29
Språk	30
Barns medvirkning	31
Samarbeid, Marte-Meo, COS	32
Barnehagens digitale praksis	33
Tilvenning i barnehagen, overgang Haugen-Seke	34
Førskolebarna, markeringer i Haugen barnehage	35

Haugen barnehages årsplan bygger på:

- ❖ Lov om barnehage av 1. januar 2006, med forskrifter, departementets merknader til bestemmelsene og de ulike temaheftene utgitt av departementet.
- ❖ Rammeplan for barnehager
- ❖ FN's barnekonvensjon, der barns beste skal være et grunnleggende hensyn.
- ❖ Vedtekter for Haugen barnehage AS.

Årsplanen bygger også på innspill fra ansatte, barn og foreldre, utformes av pedagogiske ledere og styrer, og fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen er, ifølge «Rammeplan for barnehager»: «et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.» Videre står det: «Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.»

"Livet er på mange måter som å sykle. For å holde balansen, så må du fortsette å bevege deg."

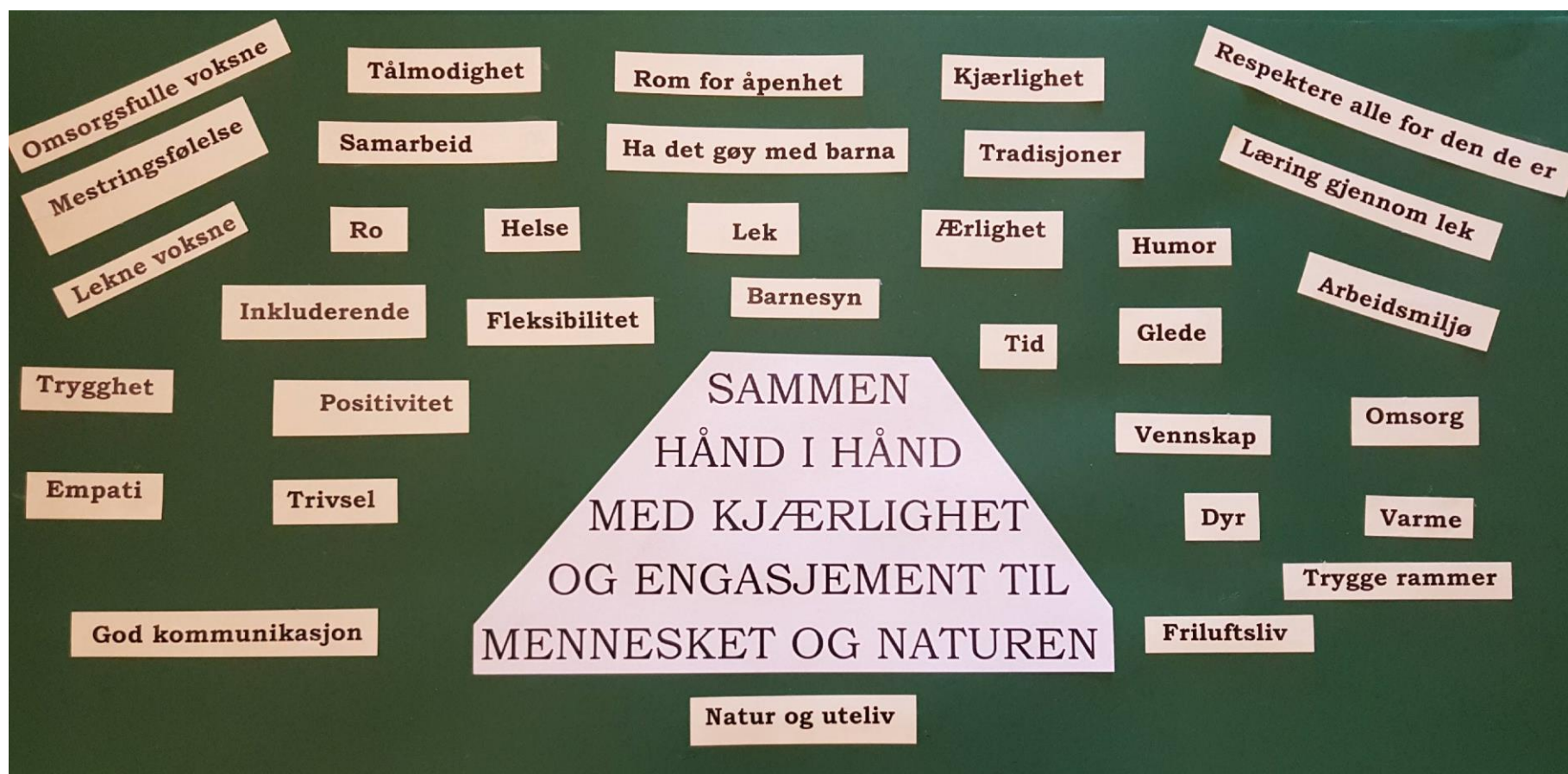
- A. Einstein

HAUGEN BARNEHAGE AS

VERDIGRUNNLAG I HAUGEN BARNEHAGE:

HAUGEN BARNEHAGE AS

Adresse og telefonnummer:

Haugen barnehage AS

Kvernhusdalen 72

5308 Kleppestø

Tast:

Avd. Seke 90 23 51 93

Seke tur 91 71 28 81

Avd. Haugen 90 22 91 96

Haugen tur 97 07 66 92

Avd. Løen 41 57 95 74

Styrer 90 22 98 50

Eier 95 96 21 66

Aksjonærenes navn og telefonnummer:

Edith Balestrand og Kjell Morten Færestrand

Kvernhusdalen 72 B,

5308 Kleppestø

Tlf: 959 62 166/481 92 18

Hjemmeside: <http://www.haugen.barnehage.no>

E-post: eb@haugen-barnehage.no

Lik og følg oss gjerne på Facebook:

Haugen barnehage AS

Historie

Haugen barnehage ble åpnet mars 1997, og ligger på et nedlagt gårdsbruk. Da barnehagen åpnet hadde den 10 barn, etter utvidelsene i 2003 og i 2010, har vi nå ca 50 barn. Barnehagen består av tre separate avdelinger: avdeling Løen, avdeling Haugen og avdeling Seke. Alle byggene ligger like ved hverandre.. I Haugen barnehage blir barna utfordret av en naturlig progresjon slik avdelingene er delt inn. Avdelingene er tilpasset barnas alder, modenhet, enkeltbarn og hele barnegruppen.

Barnehagen benytter gårdens inn- og utmark som lekeområde. Uteområdet til barnehagen grenser til utmark med skog og variert terreng. Vi har leirplasser med gamle/lavvo i skogen. "Storegjerde" er navnet som bonden brukte på den utmarken. "Grillhuset" ligger like ved avdeling Seke. Her er det bål plass, en stor bod til oppbevaring av leker og utstyr, og et grillhus hvor det er godt å komme inn og varme seg på kalde og våte dager. Der er en stor sykkel- og ballbane som er mye i bruk til å øve trafikkregler og forskjellige ballaktiviteter. Vi har også en stor akebakke som ligger like ved barnehagen. Her foregår det ski- og akeaktiviteter så snart snøen har lagt seg på bakken. Barnehagen har egne ski, skisko og skøyter som barna får låne. Dette utstyret kan også lånes med hjem etter avtale med barnehagen. Like ved avdeling Seke har vi drivhus hvor vi kan dyrke fram ulike planter og grønnsaker. Der er det også et «sølekjøkken» hvor det er lagt til rette for lek med gamle kjøkkenting og naturmateriell.

HAUGEN BARNEHAGE AS

HAUGEN BARNEHAGES PEDAGOGISKE GRUNNSYN:

BARNA SKAL FÅ LÆRE
VED Å ERFARE OG UNDRE SEG –
I SAMSPILL MED MENNESKER, NATUR OG SAMFUNN

Det du sier om meg,
det du tror om meg,
slik du er mot meg,
hvordan du ser på meg,
hva du gjør mot meg,
hvordan du hører på meg,
slik blir jeg
-Ukjent-

HAUGEN BARNEHAGE AS

AVDELING LØEN

Avdeling Løen ligger i et bygg som var nytt i 2010.

Rett utenfor avdelingen er det et lite lekeområde, i tillegg til at vi deler uteområde med Seke. I underetasjen på bygget finnes styrers kontor og bibliotek/møterom, i loftsetasjen er det kontor og boder.

Barnehageåret 2019/2020 skal førskolegruppen, barna født i 2014, være i Løen. De skal ha 2 turdager i uken, og 1-2 dager med førskolegruppe. De kommer også til å være sammen med barna på Seke, både på uteområdet og gjerne på tur.

Dagsrytmen i Løen:

7.00:	barnehagen åpner
8.15-8.45:	frokost
9.00:	samling
9.30-14.30:	turgruppe og aktiviteter i barnehagen
14.30:	Mellommåltid
17.00:	barnehagen stenger

HAUGEN BARNEHAGE AS

TEMA

Avdeling Løen vil i år være for førskolebarna i Haugen barnehage. Her vil vi arbeide med et overordnet tema gjennom hele barnehage året, og i år blir det matematikk. Vi skal også ha noen mindre prosjekter i løpet av året som vil gå parallelt med matematikk temaet. Prosjekter vi skal jobbe med er vennskap, kroppen min og trafikk. Disse prosjektene vil bli inkludert i hovedtemaet vårt matematikk. Førskolebarna skal ha dager der vi arbeider med skole forberedende aktiviteter, dette vil bli førskolegruppe-dager. Førskolebarna skal bruke det metodiske opplegget fra Askøy kommune "Lese- og skriveglede" disse dagene. Vi skal også bruke naturen aktivt i hverdagene våre og vi tar med oss prosjekter når vi er på tur og i skogen. Fra januar 2020 skal vi markere at Anne Cath Vestly hadde blitt 100 år. Det skal vi gjøre ved å lese bøker og historier hun har forfattet. Vi skal besøke biblioteket, utforske kreativiteten vår i forhold til tema fra Anne Cath Vestly, samt vi skal utforske hvem Anne Cath var.

Matematikk: "Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning" (Kunnskapsdepartementet, 2017). I barnehagen skal vi legge til rette for matematikk gjennom lek, undring og eksperimentering. Matematikk finner vi overalt i dagliglivet vårt, det gjelder bare å bli bevisst på det. Barna skal få gode matematiske erfaringer og kunnskaper gjennom dagligdagse aktiviteter og i leken. Matematiske ferdigheter trenger man i hverdagen gjennom hele livet. Det blir viktig for de voksne å sette ord på matematikken de omgir seg med for å bevisstgjøre og gi barna erfaringer med matematikk. Sammen med barna skal vi utforske matematikkens verden gjennom ulike aktiviteter. Vi tar utgangspunkt i Bishops 6 fundamentale matematikkaktiviteter (telling, måling, lokalisering, design, lek og forklaring) når vi arbeider med dette temaet. Vi skal selvfølgelig jobbe med de andre fagområdene også, men med et matematisk fokus. Vi skal blant annet ha høytlesning, og da kan vi gå på matte jakt i den boken. Vi kan lete etter antall, plasserings ord, ordenstall, geometriske figurer og mye mer. Løen skal etter hvert bli et utstillingsvindu for hvordan vi implementerer matematikken i alt vi gjør.

Prosjekter: Vi skal ha tre prosjekter gående parallelt med hovedtemaet matematikk. Det første vil bli vennskap. Her skal vi ha fokus på å skape nye og styrke gamle vennskap. Vi skal leke sammen og øve oss på å ta innspill fra andre. Vi kommer til å bruke det pedagogiske opplegget "Steg for steg" til å gjenkjenne følelser og hvordan vi skal opptre i ulike situasjoner. Kroppen min blir det andre prosjektet, det vil vi starte samtidig som vennskap. Det er viktig at barna har kunnskap om kroppen sin og hvordan den fungerer. Vi skal ha fokus på selvstendighet, hva som er forskjeller mellom ulike kjønn, vi skal snakke om grenser for hva som er lov og ikke lov å gjøre med kroppen sin og andres, og vi skal lære noe om anatomen. Det siste prosjektet vi skal jobbe med frem mot sommeren er trafikk. Barna skal da snart begynne på skolen og må være rustet til å møte et aktivt trafikkbilde. Vi skal øve på å krysse veien, ta valg og hvordan vi skal oppføre oss i trafikken. Skal også få erfaringer med ulike trafikk skilt. Temaene dette året vil få naturlig pauser når vi har fokus på høytider som jul, påske, samefolkets dag, 17.mai, høstfest o.l. Dere vil se igjen temaene i blant annet det kreative arbeidet og på turene våre.

HAUGEN BARNEHAGE AS

Periode:	Hva:	Hvordan:
August	Vi blir kjent med avdelingen, barnehagen, hverandre og nærområdet Rutiner og regler på avdelingen Vennskap/kroppen min Innhøsting	Jobbe med vennskap og trygghet blant barna Vi begynner å utforske turområdene våre igjen Vi blir enige om felles forventninger og regler på avdelingen Vennskapspakken om Kaninen og Pinnsvinet. Tegne helfigur bilde, lese bøker om kroppen, brukes modell av kroppen for å se hvordan den ser ut inni Vi høster bær, frukt og grønnsaker, som vi også skal smake på.
September-oktober	Temaarbeid: Matematikk Førskolegruppe Brannvernuke Høstfest Barnesamtaler/ barneintervju	Vi starter opp med hovedtemaet vårt gjennom dette barnehageåret – MATEMATIKK. Vi begynner med å ha fokus på telling, antall og lek. Her skal vi øve på tall rekkefølge, mengder, begreper som flere, mindre, færre, samt det å koble antall til telling. Vi skal lære hva ordenstall, grunntall, kardinaltall og mengder er. Vi skal leke masse og det er masse matematikk i leken som vi skal løfte frem. Vi markerer starten på førskolegruppen med tur til Vilvite-senteret i september og har førskolegruppe 1-2 ganger i uken frem til sommerfesten i 2020. Opplegg om brannvern sammen med Eldar og Vanja. Mer om "Eldar og Vanja": http://www.brannvettskolen.no/Barnehager Forberedelser til høstfest, formingsaktiviteter og øve på underholdning Kartlegge barns trivsel og sørge for barns medvirkning
November-desember	Temaarbeid: Matematikk Juleforberedelser	Vi skal nå ha et større søkelys på design og det matematiske aspektet ved design er først og fremst geometrien der de ulike ideelle former beskrives. Trekant, firkant og sirkel er de geometriske formene vi kommer til å benytte oss mest av, men samtidig skal barna få kjennskap til kjegle, sylinder og trapes. Vi tar også med oss leken i denne perioden og siden det er det aller viktigste barna gjør i barnehagen. I leken så utvikler vi oss selv både sosialt, men også kunnskapsmessig. Barna får kjennskap til- og erfaring med julebudskapet gjennom både norske og internasjonale tradisjoner knyttet til julehøytiden. Barnehagen har flere tradisjoner som vi skal være med på og vi skal dele spenning og glede knyttet opp mot denne høytiden.

HAUGEN BARNEHAGE AS

Periode:	Hva:	Hvordan:
Januar - Februar	Temaarbeid: Matematikk 100 år med Anne Cath Vestly Karneval Samefolkets dag	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt –MATEMATIKK. I denne perioden er det måling og lokalisering vi setter søkelys på. Barna skal her få erfaringer og kunnskaper om ulike måter en kan måle og veie ting på. Vi skal også øve på å beskrive hvor ting er i rommet ved å aktivt bruke plasserings begreper (over, under, imellom osv.) I leken så er måling og lokalisering veldig aktuelt, så barna har allerede masse kunnskaper om emnet, men vi skal sette litt mer ord på det. Vi skal begynne å utforske hvem Anne Cath Vestly er. Vi skal bruke bøker, biblioteket og ikt verktøy til å finne ut av ting. Forberedelser oss til karneval med å snakke om hva karneval er, utkleddning og dramatisering. Vi har også formingsaktiviteter i forkant der vi lager pynt til karnevalet. Markere samenes nasjonaldag 6.februar. I forkant av dagen skal lære om den samiske kulturen og det samiske urfolket.
Mars – April	Temaarbeid: Matematikk TRAFIKK 100 år med Anne Cath Vestly Påske og påskeforberedelser Påskefrokost Planting BIR-uker	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt – MATEMATIKK. Nå setter vi fokus på forklaring. Sammenligning og dermed klassifisering er grunnleggende her. Hvorfor er et ord vi kommer til å bruke mye i denne perioden. Barna må kommunisere i leken og det er viktig å beherske det å kunne forklare seg. Snakke om og øve på hvordan vi er i trafikken, bruke ulike spill/opplegg med trafikklæring. Vi skal lese noen av bøkene skrevet av Anne Cath (barna skal få medvirke i hvilken det blir. Barna skal få kjennskap til og erfaring med norske og internasjonale påsketradisjoner og hva som er budskapet i påsken. Vi vil også ha formingsaktiviteter knyttet til påsken. Barna deltar i forberedelsene til frokosten, der barn og foreldre/foresatte inviteres til en felles frokost. Vi klargjør bedene våre og finne fram utstyret vi trenger til dette arbeidet, og til planting. Barna skal få begynnende kunnskap om naturvern og sporløs ferdsel i naturen. Ved å plukke søppel så vil barna få innsikt i hvor mye søppel som er i naturen. Barna skal også lære om allemannsretten, sortering og gjenvinning av søppel.
Mai – Juni	Temaarbeid: Matematikk 100 år med Anne Cath Vestly Planting Svømming. Sommerfest	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt – MATEMATIKK. I denne siste perioden skal vi oppsummere og avslutte matematikk temaet vårt. Vi skal innom alle områdene og se tilbake på alt vi har lært. Leken er fremdeles viktig, så det skal vi gjøre mye av. Vi fortsette med å lære og utforske om Anne Cath og hennes forfatterskap. Barna skal få anledning til å skape sin egen Knerten eller Karoline. Bedene stelles, vi følger med på det vi har plantet, vi skal luke og vanne. 2014 barna øver på trygghet i vann, hygiene og selvstendighet. Forberedelser til sommerfest, formingsaktiviteter og øve på underholdning.

HAUGEN BARNEHAGE AS

HAUGEN BARNEHAGE AS

AVDELING HAUGEN

Haugen var navnet på gården på området som i sin tid var i drift.

Lokalene inne på avdeling Haugen ble pusset opp sommeren 2016 og fremstår som lys og trivelig. Inngangspartiet er overbygd, der barna sover ute i vogner. Barna på denne avdelingen er i alderen 0-3 år.

På uteområdet kan vi tumle på gresset, og øve oss i ulendt terreng. Vi kan dra på sjørøvertokt og fisketur i båten, leke familie inni lekehuset eller lete etter troll inni det store treet. I denne alderen vil rolleleken starte, og vi voksne vil inspirere barna til ulike lek ute og inne.

På Haugen vil vi ha to turdager i uken. Turområdene vi kommer til å benytte oss av er Storegjerdet, Grillhuset og Breidalen. Når det er mulig å få hilse på dyr i nærområdet tar vi mer enn gjerne turen for å se på sauene på beite eller gi mat til hestene i Dyr dalen. På høsten vil Haugen ha ansvar for å handle melk til alle avdelingene på Askøy Amfi hver mandag.

Dagsrytme avdeling Haugen:

7.00:	barnehagen åpner
8.00-8.40:	frokost
8.45:	samlingsstund
9.30:	aktivitet/utetid/tur
11 - 11.30:	lunsj
11.30:	sovetid
14.00:	mellom måltid
17.00:	barnehagen stenger

HAUGEN BARNEHAGE AS

TEMA:

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill» (Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver). Alle skal få oppleve at de er betydningsfulle for fellesskapet. Gjennom hele året vil vi jobbe med temaet **«Voksenrollen i lek»**. Vi voksne må være lydhøre, opptre som støttende stillas for barna, observere og hjelpe barna til å holde på en lek over tid. Barna har ulike ferdigheter når det kommer til lek, og trenger aktive voksne som støtter opp og tilrettelegger for hvert enkelt barn. Gjennom året vil vi ta i bruk vennskapspakken om Kaninen og Pinnsvinet, som blant annet inneholder nyttige bøker og plakater som kan gi barna lærerike verktøy når det kommer til lek og lekferdigheter. Gjennom året vil vi også ha ulike prosjektarbeid, som «Kroppen min», «Bukkene Bruse» og «Lille larve aldri mett». Her vil vi få inn ulike fagområder og bruke ulike måter å arbeide på både gjennom lek, lesing av bøker, forming og dramatisering.

HAUGEN BARNEHAGE AS

Periode	Hva	Hvordan
August	Tilvenning. Vi har fokus på trygghet, bli kjent med hverandre, avdelingen og nærområdet. Startsamtaler med foreldre/foresatte. Vennskap.	Fokus på familiehusene. Lære fellesregler. Vi jobber med vennskap, trygghet og gode relasjoner. De voksne jobber aktivt med å få gode relasjoner til alle barna på avdelingen. Vi tar i bruk vennskapspakken om kaninen og pinnsvinet (bøker, plakater o.l.)
September – Oktober	Temaarbeid: «Voksenrollen i lek». Innhøstning «Kroppen min» Brannvernuke Høstfest for barn og foreldre	Vi starter opp hovedtemaet vårt gjennom dette barnehageåret – Voksenrollen i lek. Vi voksne skal være støttende stillas i leken og gi barna trygghet og verktøy for å knytte vennskap. Vi høster bær, frukt og grønnsaker. Vi jobber med temaet «Kroppen min». Vi leser bøker, bruker konkrete, jobber med temaet i forming og bruker ulike fagområdet som blant annet matematikk gjennom telling. Opplegg om brannvern sammen med Eldar og Vanja - pedagogisk opplegg for barn i forhold til brannvern Forberedelser til høstfest, formingsaktiviteter og øve på underholdning.
November – Desember	Juleaktiviteter og tradisjoner. Vi tar en pause i temaet lek og fokuserer på advent og jul.	Vi pynter til jul på avdelingen. Adventsamlinger med kalender. Juleverksted, julebudskapet og julesanger. Forteldrekaffe med pepperkaker.

HAUGEN BARNEHAGE AS

Periode	Hva	Hvordan
Januar - Februar	LEK Steg for steg samlinger Samefolkets dag Karneval – Bukkene bruse	Fortsetter med prosjektet Bøker, plakater, samtaler Lære om samer gjennom sansene våre; farger i flagget, kjenne på reinsdyrskinn, høre på samisk musikk osv. Markere Samefolkets dag. Vi har fokus på bukkene bruse. Vi lager våre egne kostymer til karnevalet. Øver på sanger.
Mars – April	Påske «Lille larve aldri mett» Planting	Formingsaktiviteter knyttet til vår og påske. Vi ser etter vårtegn. Påskefortellinger/påskebudskap. Påskefrokost med foreldrene. Vi arbeider med temaet «Lille larve aldri mett». Vi lager i stand åkeren. Vi sår frø i potter i april og setter de i åkeren i løpet av mai.
Mai – Juni	LEK Biruker Markering av 17.mai Tilvenning på Seke for de som skal begynne der til høsten Sommerfest	Fortsetter med prosjektet. Vi har fokus på arter som finnes i naturen på våren. Vi ser etter dyrespor, insekter, planter og andre skatter i naturen. Vi har fokus på resirkulering og rydder på uteområdet vårt. Øve på 17.mai sanger, formingsaktiviteter Vi gjør oss kjent inne på Seke, både med barn og voksne. Vi forbereder oss til sommerfest og øver på underholdning.

HAUGEN BARNEHAGE AS

AVDELING SEKE

Seke er navnet bonden brukte på den marken hvor avdelingen er bygget. På Avdeling Seke går barna som er fra 3-5 år, avdelingen ligger i nær tilknytning til de to andre avdelingene, Løen og Haugen. Seke ble bygget i 2003, og består av grov og fin garderobe, 3 oppholds- og lekerom, stellerom/bad/toaletter og bod og det er lyst og trivelig der. Det er et inngjerdet uteområde på ca. 2 mål med plen, grusvei, leke hus, snekkerbod, åkerlapp, bål plass og ulike lekeapparater. Vi benytter oss også av uteområdet til Haugen for å skape vennskap og samhold mellom avdelingene.

Dagsrytme avdeling Seke:

07.00: Barnehagen åpner
08.15-8.45 Frokost
09.00: Samling
09.30-14.30: Turgruppe og aktiviteter i barnehagen
11.30-12.30: Lunsj
14.30: Mellom måltid
17.00: Barnehagen stenger

TURGRUPPEN

Haugen barnehage har natur og friluftsliv som satsningsområde. Avdeling Seke har ulike turgrupper som går på tur på faste dager. Barna deles inn etter alder, modenhet og etter behov for å bygge relasjoner på tvers av kullene. Vi går fra barnehagen kl 10 og er tilbake til kl 14.30.

Vi har mange fine turområder å velge mellom, der i blant; Storagjerdet/100 meterskogen, leirplass lenger inne i Storagjerdet/100meterskogen, grillhuset, Eventyrskogen, Kongleskogen, Øen, Krokåsdalen, Breidalen og Skauen. Hvert turområde har sine særskilte muligheter. Storagjerdet har både en opparbeidet naturlekeplass, leirplass med bålgrue, samt gamle med ovn for de virkelig kalde dagene. Øen byr på åpent og fint kulturlandskap, mens Breidalen er et område med leirplassområde som skolen bruker, med gapahuk og bål plass. Skauen er det turområdet som ligger nærmest barnehagens eget uteområde, og brukes ofte spontant i barnehagehverdagen. Eventyrskogen er opp med torvgarden. Her er det spennende å være med store gran trær og flotte områder å leke på. Det er også blitt bygget en gapahuk der nå og i bekken ser vi etter fiskeyngel og andre amfibier. Barnas medvirkning er viktig når vi bestemmer tur mål.

På Seke er vennskap og samhold viktig. Vi fortsetter med å bygge opp de gode relasjonene barna har med seg fra småbarnsavdelingen. Vi arbeider og med å skape nye vennskap på tvers av aldersgrupper. De eldste får "oppgaver" med å hjelpe de yngste til å mestre nye ting og sammen så vil alle oppleve mestring og utvikling.

HAUGEN BARNEHAGE AS

TEMA:

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.» (Rammeplan for barnehagen)

Årets tema på avdeling Seke vil være «**Vennskap gjennom rollelek!**». Vi ønsker at barna skal få oppleve magiske stunder i leken der de går inn i fantasiens verden og blir inspirert av lekende romløsninger, utkleddningsklær, rekvisitter og hverandre. Rolleleken kan være hverdagslig butikk-, doktor- og familie-lek, eller den kan være preget av mer fantasifulle historier om dinosaurer, sjørøvere, havfruer og monstre. Vi voksne skal lytte til barnas ønsker for lek og ta inspirasjon i barnas egen kultur. Voksenrollen i lek er også viktig, som inspirator, tilrettelegger, lekepartner, veileder og observatør. Den voksne skal sørge for at alle barna får delta i leken og oppleve glede i lek. Gjennom leken vil vennskap vokse frem, og vi voksne skal tilrettelegge for at barna både får leke med sine selvvalgte venner, men også øve seg på å leke med andre på avdelingen, og dermed kan nye vennskap oppstå, og barna føler tilhørighet til et større fellesskap. I rollelekens verden kan vi trekke inn mange av fagområdene:

Språk, tekst, kommunikasjon: Vi jobber aktivt med språket i rolleleken, vi lytter, lærer nye ord og begreper, setter ord på det vi ønsker og på følelsene våre, gjør avtaler i leken, løser konflikter, skaper nye relasjoner, lar oss inspirere av bøker, tekster og sanger fra barnas kultur.	Kropp, bevegelse og helse: Gjennom rolleleken videreutvikler barna motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. I den kreative leken bruker barnet hele seg, sanser og skaper med kroppen. Barna lærer seg å sette grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.
Kunst, kultur og kreativitet: Barna skal få anledning til å skape egne kostymer, masker og bruke ansiktsmaling som inspirerer til videre rollelek. Vi skal bruke film, musikk, dans og drama i prosjektene våre, og la barna få muligheten til å uttrykke seg gjennom varierte uttrykksformer	Etikk, religion og filosofi: Sammen med voksne skal barna få muligheten til å utforske og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål som naturlig dukker opp i rolleleken. Barna skal også få muligheten til å utvikle interesse, toleranse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.
Antall, rom og form: Lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger i rolleleken. Vi kan skape ulike rom i rommet som inspirerer til rolleleken.	Natur, miljø og teknologi: Vi skal ta med oss rolleleken ut og på tur. Vi skal bruke naturen som ramme for rolleleken og benytte oss av naturmateriale som rekvisitter.

HAUGEN BARNEHAGE AS

TEMAPLAN AVDELING SEKE

Periode	Hva	Hvordan
August	Vi blir kjent med avdelingen, barnehagen, hverandre og nærområdet Rutiner og regler på avdelingen Vennskap Steg for steg Innhøsting	Jobbe med vennskap og trygghet blant barna på avdelingen (2015- og 2016-kullet) Komme inn i hverdagens rutiner igjen etter ferien. Både gamle og nye barn blir enige om felles forventninger og regler på avdelingen. Vi begynner å utforske turområdene våre igjen. Vennskapspakken om Kaninen og Pinnsvinet. Vi starter opp med Steg for steg som er et pedagogisk verktøy for innlæring av sosiale ferdigheter Vi høster bær, frukt og grønnsaker, som vi også skal smake på.
September – Oktober	Temaarbeid: «Vennskap gjennom rollelek» Brannvernuke Høstfest Barnesamtaler/barneintervju	Vi starter opp med hovedtemaet vårt gjennom dette barnehageåret – Vennskap gjennom rollelek. De ansatte er rollemodeller og gode lekeambassadører. Opplegg om brannvern sammen med Eldar og Vanja. Forberedelser til høstfest, formingsaktiviteter og øve på underholdning Kartlegge barns trivsel og sørge for barns medvirkning
November – Desember	Temaarbeid: «Vennskap gjennom rollelek» Juleforberedelser	Vi fortsetter rolleken, og lar barna bestemme innhold og blir også inspirert av julefortellinger. Barna får kjennskap til- og erfaring med julebudskapet og norske og internasjonale tradisjoner knyttet til julehøytiden. Barnehagen har flere tradisjoner som vi skal være med på og vi skal dele spenning og glede knyttet opp mot denne høytiden.

Mer om "Steg for steg":

<http://www.prososial.no/index.php/steg-for-steg-mainmenu-29>

Mer om " Eldar og Vanja": <http://www.brannvettskolen.no/Barnehager>

HAUGEN BARNEHAGE AS

Periode	Hva	Hvordan
Januar - Februar	Temaarbeid: Vennskap gjennom rollelek Karneval Samefolkets dag	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt: Vennskap gjennom rollelek Vi forbereder oss til karneval med å snakke om hva karneval er, utkleddning og dramatisering. Vi har også formingsaktiviteter i forkant der vi lager pynt til karnevalet. Vi markerer samefolkets dag med i forkant å lære om samer og kulturen deres, på dagen 6.februar feirer vi med blant annet å ta i bruk samiske rekvisitter i rolleleken.
Mars – April	Temaarbeid: Vennskap gjennom rollelek Påske og påskeforberedelser Påskefrokost Planting BIR-uker	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt: Vennskap gjennom rollelek. Barna skal få kjennskap til og erfaring med påsketradisjoner og hva som er budskapet i påsken. Vi vil også ha formingsaktiviteter knyttet til påsken. Barna deltar i forberedelsene til påskefrokosten. Barn og foreldre/foresatte inviteres til påskefrokost Vi klargjør bedene våre og finne fram utstyret vi trenger til dette arbeidet, og til planting. Vi har ansvaret for å plukke boss i hele Kvernhusdalen. Lære om allemannsretten og sporløs ferdsel i naturen.
Mai – Juni	Temaarbeid: Vennskap gjennom rollelek Planting Svømming. Sommerfest med foreldre Avslutning på barnehageåret	Vi fortsetter å jobbe med hovedtemaet vårt: Vennskap gjennom rollelek Bedene stelles, vi følger med på det vi har plantet, luker og vanner 2015-barna skal på to svømminger hver. Her er det trygghet i vann og moro i vann som er hovedfokus. Forberedelser til sommerfest, formingsaktiviteter og øve på underholdning. Vi rydder og vasker oss ut av avdelingen sammen med barna. Avslutningsfest siste uken.

HAUGEN BARNEHAGE AS

HAUGEN BARNEHAGE AS

PROGRESJON I HAUGEN BARNEHAGE

Progresjon betyr fremskritt.

Vi mener det er viktig å gi barna en meningsfull hverdag med aktiviteter og lek tilpasset deres alder og utviklingsnivå. Vi skal gi dem utfordringer hvor de opplever mestring samtidig som barna skal ha noe å strekke seg etter. Det er store individuelle forskjeller for når barna når de ulike trinnene i utviklingen og når de er klare for nye erfaringer. Vi tilpasser planene våre til hvert enkeltbarn og til barnegruppen.

Haugen barnehage er inndelt i tre avdelinger: Haugen (0-3 år) og Seke (3-5 år) Løen (5-6 år). Med denne inndelingen vil barna naturlig oppleve progresjon på avdelingen de går og når de flytter over til neste avdeling.

Progresjonen i Haugen barnehage er i samsvar med det Rammeplanen sier om barnehagens innhold og om de 7 fagområdene. Den må også sees i sammenheng med årsplanen for barnehagen og planene for den enkelte avdeling. Sammen vil disse gi en god beskrivelse av hva barnehagen gir barna av innhold, utfordringer, opplevelser og erfaringer.

Fagområdene går inn i hverandre og opptrer sjelden isolert. I et prosjektarbeid, temaarbeid, i lek eller på avdelingens turdag er vi ofte innom flere områder samtidig. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

HAUGEN BARNEHAGE AS

HAUGEN BARNEHAGE AS

ÅRSKALENDER HAUGEN BARNEHAGE 2019-2020

Måned:	Uke/dato:	Aktivitet:
Juli	Mandag 29	Første dag etter sommerferien
August	Uke 31-35	Oppstart, tilvenning, bli-kjent, vennskap
September	Uke 36-39	Tilvenning, bli-kjent, vennskap
	I september	Fotografering i barnehagen
	Mandag 9	Planleggingsdag barnehagen stengt
	Uke 37	Tur til Vilvite-senteret for førskolegruppen
	Uke 39	Brannvernuke med Eldar og Vanja
	Uke 39	Foreldremøte, foreldrerådsmøte og samarbeidsutvalgsmøte
Oktober	Uke 41	Høstferie for skolen
	Torsdag 24	Høstfest for barn, foreldre, ansatte med marked, utstilling og servering
	Uke 44-46	Foreldresamtaler
November	I november	Barn og voksne, vasker, rydder og pynter til jul
	Fredag 8	Planleggingsdag barnehagen stengt
	Uke 46-51	Juleforberedelser og juleverksted
Desember	I desember	Kirkebesøk for førskolebarna
	Fredag 13	Lucia-markering
	Torsdag 19	Nissefest for barna
	Tirsdag 24	Julaften, barnehagen stengt
	Onsdag 25	1. juledag barnehagen stengt
	Torsdag 26	2. juledag barnehagen stengt
	Tirsdag 31	Nyttårsaften, barnehagen stengt
Januar	Onsdag 1	1. nyttårsdag barnehagen stengt
	Fredag 31	Planleggingsdag barnehagen stengt
Februar	Torsdag 6	Markering av Samefolkets-dag
	Fredag 14	Karneval
	Uke 9	Vinterferie for skolen

HAUGEN BARNEHAGE AS

Måned:	Uke/dato:	Aktivitet:
Mars	I mars	Foreldremøte overgang barnehage/skole, for foreldre med førskolebarn
	I mars	Barnehagedagen
	Uke 12	Foreldremøte, foreldrerådsmøte og samarbeidsutvalgsmøte
	Fredag 20	Planleggingsdag barnehagen stengt
April	Uke 12-14	Foreldresamtaler
	Torsdag 2	Påskefrokost for barn og foreldre på avdeling Løen og avdeling Haugen
	Fredag 3	Påskefrokost for barn og foreldre på avdeling Seke
	Onsdag 8	Onsdag før skjærtorsdag barnehagen stenger kl. 12
	Tors 9- man 13	Påskeferie barnehagen stengt
	Onsdag 15	Aktivitetsdag for førskolegruppen ved grillhuset
Mai	Fredag 1	Offentlig høytidsdag barnehagen stengt
	Uke 19	Bir-uke
	Fredag 15	Markering av 17. mai i barnehagen
	Uke 21-24	Svømming for barna født i 2014 og 2015
	Torsdag 21	Kr.himmelfartsdag barnehagen stengt
	Fredag 22	Planleggingsdag barnehagen stengt
	Torsdag 28	Overnatting i barnehagen for førskolebarna
Juni	Mandag 1	2. pinsedag barnehagen stengt
	Torsdag 4	Sommerfest for barn, foreldre og ansatte i regi av samarbeidsutvalget
	Uke 24-27	Sommeraktiviteter
	Uke 25	Aktivitetsdag for hele barnehagen ved grillhuset
	Uke 28-31	SOMMERFERIE BARNEHAGEN STENGT

HAUGEN BARNEHAGE AS

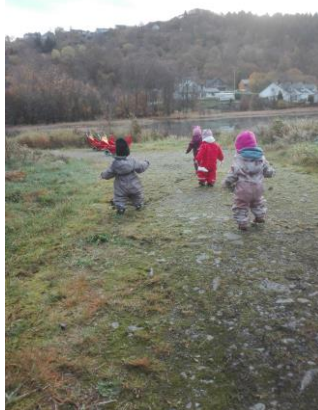
SATSNINGSOMRÅDE; NATUR OG FRILUFTSLIV

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ Gi barna varierte bevegelseserfaringer og bidra til å videreutvikle motorikken.
- ❖ La barna få leke og lære i naturen og oppleve naturen som en ressurs.
- ❖ Studere arter i naturen gjennom de ulike årstidene, og gi barna kunnskap om deres betydning i økosystemet; småkryp, sopp, planter, dyreliv og dyrespor.
- ❖ Gi barna kunnskap om bærekraftig utvikling, samt utvikle respekt for naturen og hverandre.
- ❖ Bli kjent i barnehagens nærmiljø.

Hvordan nå mål:

- ❖ Være mye ute i naturen, uansett vær, hele året. Gå turer og utforske nærmiljøet vårt.
- ❖ La barna undre seg og utforske naturens mangfold sammen med voksne.
- ❖ Aktive voksne med gode holdninger til natur- og friluftsliv
- ❖ La barna bevege seg i ulendt terreng, og drive med risikolek, Gi barna erfaring med å klatre, hoppe, kripe, rulle, henge osv.
- ❖ Lære barna om sporløs ferdsel i naturen og allemannsretten
- ❖ Lære barna å være miljøbevisst, kaste søppel i søppelspann, ikke i naturen, ikke spikre i friske trær osv.
- ❖ Ta med «inneaktiviteter» ut og på tur
- ❖ Lage mat i og av naturen.
- ❖ Legge til rette for ulike aktiviteter ute: natursti, gå på skøyter, gå på ski, ake, hinderløyper. Aktiviteter tilpasset årstidene, hvor naturen er arena.
- ❖ Jobbe med å videreutvikle områdene våre i skogen, vi reparerer, endrer og forbedrer det som trengs.
- ❖ Delta på BIR-uken før 17. mai for å plukke boss, rydde i barnehagen og i nærområdene.

«Helse, rikdom og glede rommes i det ene ordet: Friluftsliv» *Mikkjel Fønhus*

HAUGEN BARNEHAGE AS

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ Dokumentere arbeidet vi gjør i barnehagen.
- ❖ Vurdere innholdet i barnehagen
- ❖ Å være en lærende organisasjon
- ❖ Dokumentere arbeid som gjøres i forhold til barn med spesielle behov

Hvordan nå mål

- ❖ Både barn, foreldre og ansatte er med på å påvirke innholdet i barnehagen
- ❖ Dokumenterer det vi gjør gjennom ukesbrev, månedsplaner, utstillinger, barnas permer, detaljerte planer, referater, fremdriftsplaner, evalueringsskjema og ulike skriv.
- ❖ Gi foreldre muligheten til å gi skriftlig og muntlig tilbakemelding på årsplan og innhold, gjennom brukerundersøkelse, foreldersamtaler, foreldremøter, foreldreråd og samarbeidsutvalg.
- ❖ I det daglige arbeidet med barna snakker vi med dem enkeltvis eller i grupper, og får frem deres synspunkter og ønsker. Dette viser oss voksne hva som opptar dem, og på hvilke måte det opptar dem. Hos de små barna ser vi de ulike reaksjonene deres, som vil være uttrykk for deres opplevelser.
- ❖ Skriftliggjøre observasjoner for videre arbeid enten i barnehagen eller med instanser utenfor barnehagen.
- ❖ Verne om barnas personlige integritet ved bruk av bilder og tekst i ukesbrev.
- ❖ Vurderingsarbeid: Vi velger et tema i året som hele personalgruppen fordypet seg i. Dette barnehageåret, 2019/2020 skal vi jobbe med voksenrollen i barnehagen. Faglige og etiske problemstillinger inngår i vurderingsarbeidet. På denne måten lærer personalet av egen praksis og bidrar til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet
- ❖ Faste aktiviteter evalueres og vurderes i etterkant av personalet, barn og foreldre.

HAUGEN BARNEHAGE AS

FORELDRESAMARBEID

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ Jobbe for å få et samarbeidsforhold hvor barnehagen og foreldre gir hverandre råd, hjelp, støtte og deler erfaringer til det beste for barnet og barnegruppen.
- ❖ Oppnå gjensidig forståelse, åpenhet og tillit mellom hjem og barnehage til barnets beste.
- ❖ Legge til rette for foreldremedvirkning.
- ❖ Få en god overgang mellom Løen og Haugen, Haugen og Seke
- ❖ Få til en god overgang mellom barnehage, skole og skolefritidsordning.

Hvordan nå mål:

- ❖ Dialog mellom barnehagens personale og foreldre ved daglig levering og henting.
- ❖ Primærkontakt for hvert barn når barnet begynner i barnehagen, en voksen på avdelingen skal ha positiv kontakt med barn og foreldre i løpet av dagen. Alle voksne har fokus på positiv kontakt med foreldre og barn i hverdagen.
- ❖ Oppstartsamtale, foreldresamtaler, foreldremøter, samarbeidsutvalgsmøte og foreldrerådsmøte.
- ❖ Barnehagen inviterer til ulike arrangementer i løpet av året.
- ❖ Egne rutiner for overgang mellom avdelingene, og tilvenning.
- ❖ Vi følger Askøy kommunes rutine for overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning.
- ❖ Bruke Askøy kommunes foreldreprogram med utvalgte tema på foreldremøter.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av alle foreldre i barnehagen. Ifølge «Rammeplan for barnehager» skal foreldrerådet fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Det er satt opp to faste møter i året. Er det foreldre som ønsker flere foreldrerådsmøter, er det bare å kontakte foreldrekontaktene. Oppslag med navn og nummer til foreldrekontaktene henger i garderobene på alle avdelingene.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget består av tre foreldrerepresentanter (en fra hver avdeling), en representant fra de ansatte, eier og styrer. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Foreldremøter, foreldresamtaler, foreldreråd og samarbeidsutvalg er viktige arenaer for foreldre og ansatte i forhold til brukarmedvirkning.

Retningslinjer for foreldrerådet og samarbeidsutvalget står beskrevet i barnehageloven. Rammeplan for barnehager sier at intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte.

HAUGEN BARNEHAGE AS

MÅLTID

Barna har med matpakke med nok mat til en aktiv dag i barnehagen, og en flaske med vann merket med navn. Barnehagen oppfordrer til å gi barna sunn og variert mat i matboksen. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder kan vare livet ut. Vi følger helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/kosthold-og-ernering/barnehage-mat-maltider-kosthold>

Ta med grønnsaker/frukt to-tre ganger i uken, de blir delt opp til et felles mellommåltid på hver avdeling.

Det er mulighet for å bestille melk til barna, gi beskjed til pedagogisk leder på avdelingen. Melken faktureres to ganger i året, på samme faktura som barnehageplassen.

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ Vektlegge god ernæring og matglede
- ❖ Oppfordre foreldre til å bruke fiskeprodukter i matboksen
- ❖ Lage mat i og av naturen.
- ❖ Gode samtaler under måltidet.
- ❖ Felleskap og hygge rundt bordet eller ved bålet.
- ❖ Gi barna erfaring og kunnskap om hvordan gode matvaner kan gi god helse
- ❖ God hygiene.
- ❖ Erfare hvor mat/drikke kommer fra

Hvordan nå mål:

- ❖ Bruke grove og sunne produkter
- ❖ Barna deltar med måling og veiing av mat.
- ❖ Være med å dekke på og rydde opp etter måltid.
- ❖ Barnehagens egne HMS- rutine for håndtering og tilberedning av mat.
- ❖ Trygge voksne som sitter med barna under måltidet og motiverer barn til å spise
- ❖ Barna vasker hendene før måltid.
- ❖ Turgruppen lager enkle retter på tur av og til
- ❖ Barna får være med på planting og høsting av bær, grønnsaker og frukt
- ❖ Noen av barna og de voksne går på butikken og handler melk en gang i uken.

HAUGEN BARNEHAGE AS

SOSIAL KOMPETANSE

I en barnehage er sosial kompetanse viktig for at alle skal få gode dager i barnehagen. For å utvikle god sosial kompetanse trengs det å lære sosiale ferdigheter gjennom konkrete hendelser i hverdagen. Barna lærer og utvikler dette hovedsakelig gjennom samspill med hverandre, og gjennom å innlede- og å være i vennskap. Det kreves innsats og tilrettelegging i barnehagen for at dette skal skje på en positiv måte for alle barna i barnegruppen. Det er viktig at barna kjenner at de er en del av fellesskapet. Barna skal utvikle god selvfølelse og føle seg betydningsfull sammen med andre. Alle skal få være med på å forme normer og regler for hvordan vi er med hverandre og hvordan vi skal ha det i barnehagen. Barna skal få hjelp til å sette ord på hva de opplever og føler i situasjoner som er vanskelig for dem, og de skal alltid bli tatt på alvor når slike situasjoner oppstår. Vi skal utvikle evnen til å se og ta andres perspektiv, respektere hverandre og komme med løsninger i konfliktsituasjoner. Vi skal ha fokus på godt samspill og stoppe uønsket og negativ atferd.

De ansatte er bevisst på at de er rollemodeller for barna og deres sosiale utvikling. De ansatte skal synliggjøre fellesskap og bidra til at alle barn blir sett og anerkjent. Sammen skal vi utvikle empati, som er evnen til å gjenkjenne og forstå andres følelser, og til å sette seg inn i andres situasjon. Dette er en evne som utvikles mye i førskolealderen, og som det er svært viktig å ha fokus på i forhold til barns sosiale utvikling.

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ At barna får oppleve positivt samspill med barn og voksne hver dag.
- ❖ At barna får øve seg på å finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- ❖ At barna setter ord på hva de opplever.
- ❖ At barna får oppleve vennskap.
- ❖ At barna blir bevisst egne og andres følelser.
- ❖ Lære barna hva som er aksepterte normer for det å være med andre - hva kan vi gjøre/ikke gjøre mot andre
- ❖ Forebygge mobbing og utestengning

Hvordan nå mål:

- ❖ Primærkontakter
- ❖ Observasjon av hvert enkelt barn og barnegruppen for å kunne se hvordan barna trives og utvikler seg.
- ❖ Støtte og følge opp barnas initiativ i leken - bidra til at alle barn får like muligheter til å delta i lek.
- ❖ Være en støtte for de barna som trenger hjelp for å komme seg inn i sosiale situasjoner som f.eks lek
- ❖ Legge til rette for at vennskap kan oppstå mellom barna og får mulighet til å utvikle seg.
- ❖ La barna uttale seg om hva de legger i begrepene "venner og vennskap": Ha fokus på dette gjennom hele året.
- ❖ Har samtaler med barna om hvordan de har det i hverdagen.
- ❖ Ha samtaler med foreldrene om hvordan de synes barnet utvikler seg, og hva barnet forteller hjemme.
- ❖ I rutinesituasjoner som stell, legging, påkledning og måltid gir vi rom for læring og godt samspill mellom barn- voksen og barn- barn.
- ❖ Avdeling Haugen og Seke bruker "steg for steg", et pedagogisk opplegg som brukes for å fremme den sosiale kompetansen
- ❖ Egne rutiner i HMS-systemet om mobbing

**-Ole Brumm, du har en flue på nesen din, sa Nasse Nøff
-Si ifra når det kommer en til, så kan de bli venner, sa Ole Brumm (A. A. Milne)**

HAUGEN BARNEHAGE AS

OMSORG

Mål for oss i Haugen barnehage

Alle barn skal få dekket sine behov for mat, tørre klær, hvile, stell og sikkerhet på en god og omsorgsfull måte, som gjør at de føler seg respektert, trygg og verdsatt. Barna skal oppleve støttende og veiledende voksne som gjennom å være gode rollemodeller viderefører verdier og normer i hverdagen. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. Alle barn i Haugen barnehage skal ha like muligheter til å delta på arrangementer, turer, opplevelser o.l. Barnehagen skal jobbe for å utjevne sosiale forskjeller.

Hvordan nå mål:

- ❖ I vår barnehage jobber vi for å ha et stabilt, engasjert og interessert personale, som aktivt både fysisk og psykisk er med og tilstede for barna.
- ❖ Personalet har evne og vilje til å prøve å se barns perspektiv, til å lytte, å forstå barna, fremme barns medvirkning og ha anerkjennende holdning til barna.
- ❖ Ha tid til hvert enkelt barn, alle barn skal oppleve å bli sett.
- ❖ Tett dialog med foreldre hvor barnets behov og ønske blir drøftet med fokus på barns beste.
- ❖ Personalet drøfter verdier og normer.
- ❖ Personalet innehar kunnskap om god omsorg eller vil få tildelt mer kunnskap via opplæring/kursing om barns utvikling viss det er behov
- ❖ Bruker fargeskjema utarbeidet av Kari Pape, for å kartlegge voksnes holdninger til enkeltbarn.

**Fortell meg og jeg glemmer
Lær meg og jeg husker
Involver meg og jeg lærer
- Benjamin Franklin**

HAUGEN BARNEHAGE AS

LEK, LÆRING OG DANNING

Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer på ulike områder i hverdagen. Lek er noe av det viktigste barn gjør og størstedelen av tiden i barnehagen brukes til lek. Rammeplan for barnehager sier også at lekens egenverdi skal verdsettes, og at det er barnehagens ansvar å sørge for at barna har gode vilkår for lek og vennskap. Mye av barnas læring skjer gjennom lek. Inntrykk bearbeides, og barns identitet og selvfølelse utvikles. Leken fremmer barns utvikling både språklig, intellektuelt, fysisk, sosialt og emosjonelt.

Danning er, ifølge «Rammeplanen for barnehage» en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling. Det kan være vanskelig å skille disse begrepene, men en måte å gjøre det på er å si at danning er resultatet av den læringen leken gir barna.

I barnehageloven og Rammeplanen er oppdragelse erstattet av danning. Danning handler om at barna skal lære å forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet, samtidig som deres individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. For å ha gode dannelsesprosesser i barnehager er det viktig at voksne viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og interesse for det de sier. Den voksnes rolle er å bli en god samtalepartner, samhandlingspartner og veileder, og ikke minst vite når man som voksen må være tilstede. Noe av det viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse, og at de gjennom den kan forstå både seg selv og andre.

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ At alle barna skal ha noen å leke med
- ❖ At alle barna har en positiv opplevelse i leken
- ❖ Oppleve variert og tilgjengelig leke- og læringsutstyr, både inne og ute
- ❖ At alle barn skal ha mulighet og god tid til å leke hver dag.
- ❖ At de voksne er bevisst sin rolle i forhold til læring i hverdagen, og er støttende og tilstede i hverdagsleken
- ❖ Alle barn skal få oppleve mestingsfølelse gjennom varierte utfordringer og opplevelser tilpasset alder og modenhet
- ❖ Oppmuntre til refleksjon og ettertanke.
- ❖ Oppleve likestilling og være en del av et demokrati, lære barna å akseptere at man kan ha ulike meninger og at man ikke nødvendigvis alltid er enige
- ❖ Personalet er bevisst sin rolle som rollemodeller i det daglige for barna

Hvordan nå mål

- ❖ Voksne som skaper gode rom ved å legge til rette for gode leke- og læringsmuligheter hver dag både ute og inne.
- ❖ Deltakende og aktive voksne som er observerer og er med i barnas lek
- ❖ Voksne som har kunnskap om barns lek, og som kan hjelpe de som trenger det inn i leken
- ❖ Voksne som formidler kunnskap i og om hverdagen, og som kan legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- ❖ Voksne som undrer seg sammen med barna, og som støtter deres læringslyst og nysgjerrighet
- ❖ Sørge for at alle barn får rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestingsopplevelser
- ❖ Lekegrupper, dele barna i mindre grupper
- ❖ Gi barn kunnskaper og ferdigheter gjennom å delta i hverdagsaktiviteter
- ❖ Motvirke forskjellsbehandling av gutter og jenter, møte barnas behov uavhengig av kjønn
- ❖ Legge til rette for at barna kan få gi uttrykk for sine meninger, og være med på å bestemme over sin egen hverdag ut fra alder og modenhet

«Lek er den høyeste formen for forskning.» - A. Einstein

HAUGEN BARNEHAGE AS

SPRÅK

I Haugen barnehage vil barna utvikle språket sitt gjennom samspill, lek og dialog. Språkutviklingen er sentral i arbeidet vårt, og derfor arbeider vi aktivt hver dag for å bevisstgjøre språket. I hverdagsaktiviteter og lek stimuleres og utvikles barnas språkferdigheter. Vi ønsker å synliggjøre det språklige og kulturelle mangfoldet vi har på avdelingene, og barna skal få oppleve anerkjennelse og interesse for deres morsmål. Fokus på trygghet og omsorg i relasjonene mellom barn og voksne gjør at vi får et godt språkmiljø i barnehagen.

Mål for oss i Haugen barnehage

❖ Bidra til- og styrke barnas språkutvikling.

Hvordan nå mål:

- ❖ Gjennom språklek skal vi hver dag la barna få gode og varierte erfaringer i forhold til språket
- ❖ Stimulere den språklige bevisstheten gjennom å benevne alt en gjør, utvide begrepsforståelsen og ved å konkretisere språket gjennom å bruke bilder, figurer, dagtavle
- ❖ Gjøre barna bevisste på følelsene sine og sette ord på dem i hverdagen, slik at det blir naturlig for barna å selv snakke om følelser.
- ❖ Skape gode og trygge relasjoner mellom barn og voksen slik at en har best mulig utgangspunkt for samtaler og refleksjoner. Gjennom samtalene utvikles barnas språk
- ❖ Barna møter et rikt språk gjennom høytlesning, rim og regler, lek med språklydene, sanger, spill og lek.
- ❖ Språkgrupper
- ❖ La barna leke seg med bokstaver, tall, tegning og skriving
- ❖ Bruke ulike hjelpemidler barnehagen har tilgjengelig, som «språksprell», «snakkepakken», Askøy kommunes hefter om språkarbeid, nettbrett, tegn-til-tale, m.m.
- ❖ Samlinger med fokus på språk på avdelingene med forskjellige tema og innhold.
- ❖ Lyttende voksne som er bevisst sin rolle som språklige forbilder for barna

HAUGEN BARNEHAGE AS

BARNES MEDVIRKNING

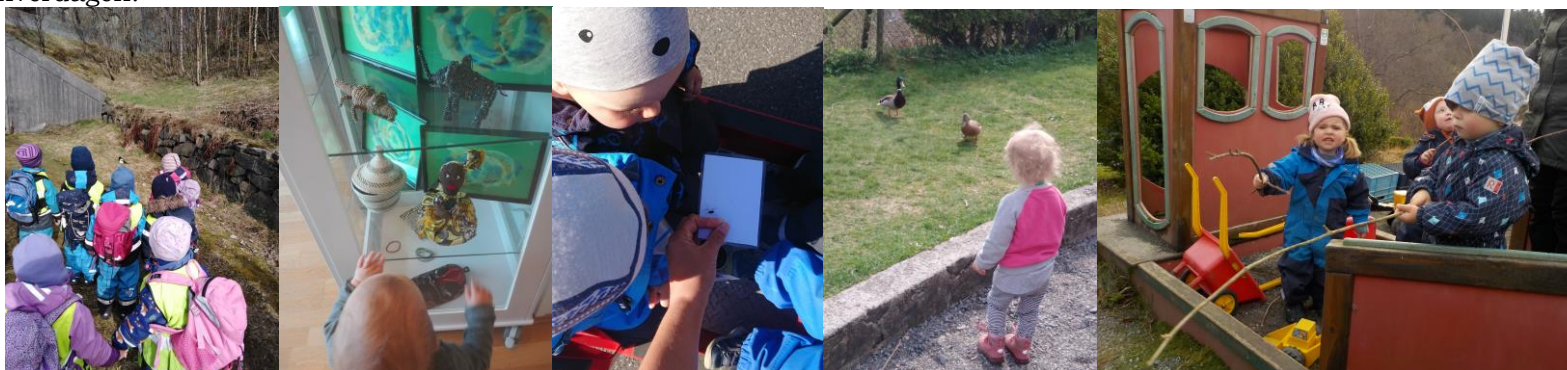
Barnehagen skal legge til rette for at barn får gi uttrykk for sin mening om hva barnehagen skal inneholde. Barn skal få en reell mulighet til å påvirke dagene sine. Barna sine synspunkt vil bli lagt vekt på ut i fra barnas alder og modenhet (barna skal ikke overlates et ansvar/valg de ikke er rustet til å ta.) De eldste barna kan delta i planlegging og vurdering ved hjelp av språk og kroppsspråk. Ved frokostbordet kan samtalen styres inn på for eksempel turgruppen av den voksne, og barna gir tilbakemeldinger. Det kan være konkret om hvor de liker å gå på tur eller en spesiell tur som har vært. På småbarnsavdeling observerer de voksne barnas kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk i forskjellige situasjoner. De kan også «følge opp» hva barna er opptatt av, er det for eksempel noen leker som er mer populære enn andre? Hva er de opptatt av i hverdagen?

Mål for oss i Haugen barnehage

- ❖ Alle barna skal føle seg respektert.
- ❖ Barna skal få oppleve at de er en del av et demokrati.
- ❖ Barna skal bli tatt på alvor og oppleve at de blir hørt og sett. De skal ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen
- ❖ At barna opplever mestring

Hvordan nå mål:

- ❖ Ta alle barna på alvor, hør på hva de har å si/se hvordan de uttrykker seg.
- ❖ Barna behandles med respekt og interesse.
- ❖ Følg barnas initiativ og være spontane.
- ❖ De voksne skal lytte og vise forståelse for barnas ytringer. Barnes medvirkning i forhold til hverdagen, tema og prosjekter blir tatt med i detaljplanene.
- ❖ På avdeling Haugen er de voksne observante på småbarns ytringer, slik som kroppsspråk og ansiktsuttrykk, disse observasjonene skrives ned som dokumentasjon.
- ❖ Gjennom barnesamtaler og intervjuer på Seke og i Løen får barna en mulighet til å uttrykke sine meninger og komme med innspill til barnehagehverdagen.

HAUGEN BARNEHAGE AS

SAMARBEID

Barnehagen har behov for å samarbeide med andre hjelpeinstanser, også foreldre/foresatte kan kontakte disse instansene. Kontakt med hjelpeinstanser fra barnehagen sin side gjøres med samtykke fra- og i samarbeid med foreldre/foresatte.

Barnevernstjenesten, helsestasjonen, den pedagogisk-psykologiske tjenesten er noen av instansene vi samarbeider med. Barnehagen har kontaktpersoner hos de forskjellige instansene som vi kan ringe/sende mail til og drøfte saker anonymt. 2 ganger i året har vi

ressursteam møter i barnehagen, i ressursteamene deltar barnevernstjenesten, helsesøstertjenesten og pedagogisk-psykologisk tjeneste

Noen barn har spesialpedagogisk- eller logopedisk hjelp, noen ganger er det ønskelig at de andre barna er med i en gruppe med spesialpedagog/logoped, barnehagen ber da om samtykke fra foreldre i forkant.

For å få en oversikt over barns utfordringer og mestringsområder i forhold til deres utvikling, bruker vi ulike observasjons metoder og klarleggingsskjema. Dette gjøres alltid i samarbeid og med samtykke fra foresatte.

Askøy kommune har lavterskeltilbud hvor vi kan henvise barn.

MARTE MEO

Styrer i barnehagen, Bibbi, er utdannet Marte-Meo-terapeut,

Marte Meo betyr; "av egen kraft". Metoden er videobasert, og er en veiledningsmetode for foreldre/ansatte/omsorgspersoner. Det blir tatt film som varer fra 3-5 minutter og gitt veiledning ut fra dette. Barnet er hovedfokus og vi ser på metoder for å gi barnet utviklingsstøtte.

Barnehagens personale og foreldre til barn i barnehagen kan få tilbud/be om veiledning.

Foreldre/foresatte blir alltid spurt om samtykke hvis deres barn skal filmes.

Les mer her: <http://www.martemeo.no> og <http://www.martemeo.com/>

COS

Mange omsorgsgivere synes det er utfordrende å gi barna sine trygghet og en god oppvekst. Gjennom en DVD-basert veiledning skal omsorgsgiverne få verktøy til å bedre forstå hvilke behov barn har, hvilke signaler de gir og hva vi kan gjøre for å møte disse behovene bedre. Barnet får dermed hjelp til å kjenne seg trygg og på den måten stå sterkere rustet til å møte utfordringer vi møter i livet. Veiledningen kan også bidra til et godt samspill mellom deg og barna dine. Pedagogisk leder Linn veileder i COS.

HAUGEN BARNEHAGE AS

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Vi ønsker at alle barn i barnehagen skal få lik mulighet til å erfare den digitale verden der lek, kreativitet og læring står i fokus. Vi har 3 nettbrett som avdelingene kan benytte seg av. Her kan barna sammen med voksne søke etter tema som de jobber med, lære nye sanger og bruke pedagogiske spill der barna kan få øve seg på for eksempel tall, bokstaver eller farger. Når barna sitter sammen og spiller vil de måtte vente på tur, samarbeide, gi hjelp til sidemannen og ta imot hjelp om det trengs. I barnehagen har vi også kamera tilgjengelig på alle avdelingene, kamera brukes aktivt i hverdagen. På stor avdeling kan barna få ansvar for å ta bilder på tur, og siden oppleve at de bildene som de tok i barnehagen blir sendt på mail til mamma og pappa og de kan se på minnene sammen hjemme. iktplan.no brukes som hjelpemiddel.

HAUGEN BARNEHAGE AS

TILVENNING I BARNEHAGEN

Nye barn og foreldre blir invitert til en besøksdag før oppstart i barnehagen. Hvert barn får utdelt en primærkontakt, som har ekstra ansvar for barnet og kontakten med foreldrene i tilvenningen. I løpet av den første tiden barnet er i barnehagen, vil pedagogisk leder ha en frivillig startssamtale med foreldrene. Barnehagen har egen rutine som vi bruker ved tilvenning, den tilpasses barnet og barnets behov. Det er viktig at vi har en god dialog med foreldre om barnets behov denne første perioden for å skape trygghet hos både hos barnet, foreldre og ansatte.

OVERGANG HAUGEN-SEKE

Overgangen fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling oppleves forskjellig fra barn til barn. De barna fra Haugen som skal begynne på Seke om høsten får en god tilvenningsperiode på våren. Da lages det planer for å besøke Seke, voksne fra Haugen blir med barna ned på Seke og er der gjerne hele dagen og voksne fra Seke er på Haugen og blir kjent med barna i starten av tilvenningen. I begynnelsen leveres barna på Haugen og hentes på Seke. Etter hvert kan noen av barna bli både levert og hentet på Seke. Å bruke tid på tilvenningen gjør at barna blir trygge på de voksne, området både inne og ute og de andre barna. Det brukes også tid til tilvenning når barnehagen begynner igjen etter sommerferien.

HAUGEN BARNEHAGE AS

FØRSKOLEBARNA

Vi bruker en egen mal og Askøy kommunes ulike hefter for førskolegruppen. Det jobbes med tema som vennskap, rim og regler, bokstaver, tall, trafikkopplæring og sosial kompetanse. I førskolegruppen brukes forskjellige hjelpemidler, som for eksempel "mattekassen", Askøy kommune sin plan for språkutvikling, steg-for-steg, trafikkopplegget Tarkus, diverse bøker, eventyr og spill. Det blir gjort enkle skoleforberedende aktiviteter med tall og bokstaver. Vi øver på blyantgrep, bokstavlyder, klipper, limer, å ha friminutt, av- og påkledning og å passe på tingene våre.

Førskolegruppen har egne turdager. På høsten drar førskolegruppen til Vilvite-senteret, på våren er det aktivitetsdag, sammen med førskolebarna i barnehagene som ligger i nærheten. Aktivitetsdagen gjør at førskolebarna får muligheten til å treffe noen av de som de kanskje skal begynne på skole med. Det å ha et kjent ansikt første skoledag kan hjelpe barnet til å føle seg tryggt. I mai er det overnatting i barnehagen for førskolebarna som er et høydepunkt.

OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

Haugen barnehage følger Askøy kommunes rutine for overgang barnehage-skole. I løpet av våren deltar styrer på en fagdag sammen med rektorer og lærere fra skolen. I februar avholdes foreldremøte for foreldrene til førskolebarna. I april har pedagogisk leder eller styrer foreldresamtaler med foreldrene til førskolebarna, fra denne samtalen blir det skrevet et kort referat som styrer, med samtykke fra foreldre, sender til skolen, sammen med et helseskjema i mai. Dette gjøres for å sikre at barnet får en god start på skolen. I noen tilfeller kan det være aktuelt med en overføringssamtale mellom barnehage, foreldre og skole.

Mer om overgang barnehage-skole:

<https://askoy.kommune.no/barnehage>

MARKERINGER I HAUGEN BARNEHAGE

Haugen barnehage er en åpen barnehage som ønsker foreldre velkommen til ulike arrangementer. På høsten inviterer vi til høstfest, på våren inviterer vi til påskefrokost og før sommeren inviterer vi til sommerfest. I tillegg er det mulig for foreldre å delta på andre arrangementer dersom dere ønsker det. Vi har stor forståelse for at det ikke alltid er lett å delta på alle arrangementene i barnehagen. Fint om dere informerer oss på forhånd, slik at vi kan forberede barnet. Foreldre er velkommen inn i hverdagen, og på andre markeringer.

Barn som har bursdag blir feiret med bursdagssamling. Utenfor døren henger bilde av barnet og flagg.

Vi ønsker ikke at foreldre/foresatte tar med kaker o.l på barnets bursdag.

Hvis barnet skal invitere til selskap ønsker vi at det ikke henges opp invitasjoner i barnehagen, foreldre/foresatte kan få utdelt adresse/telefonlister. Barnehagen oppfordrer foreldrerådet med foreldrerepresentantene til å bli enige om noen felles «regler» for bursdagsfeiring; eks. hvem inviteres, når begynner vi å invitere fra barnehagen?